

“El pecat és un fet relacional i no se’n pot parlar de manera aïllada”

Dill, 13/03/2017 per Catalunya Religió

([Cristianisme al Segle XXI](#)) El passat dissabte dia 11 de febrer, a la sala d’actes de Cristianisme i Justícia dels Jesuïtes del carrer Casp, Cristianisme al Segle XXI va celebrar la quarta sessió del curs d’Espai Obert dedicat als 500 de la Reforma protestant amb una xerrada "La vivència psicològica del 'pecat' des del protestantisme", a càrrec doctor en psicologia i pastor protestant **Víctor Hernández** de l’església evangèlica de Betlem del Clot. Amb una bona assistència de públic, l’acte començà amb l’habitual lectura bíblica —el fragment de la transfiguració— i la presentació del ponent a càrrec de **Jaume Botey**, president de Cristianisme al Segle XXI.

El pastor anuncià que no hi ha vivència psicològica del pecat singular amb el protestantisme, perquè protestants i catòlics arrosseguem el llast de les concepcions d’**Agustí d’Hipona** i de la seva recepció, com pensa exposar. Basat en *Ricoeur, La simbòlica del mal* (segona part de *Finitud i culpabilitat*: 1960) existeix l’experiència del dolor, del trencament, de la culpa, de la por, de l’autoacusació, de les fòbies, de les depressions, de les psicosis, però no el pecat de manera aïllada, ja que és un fet relacional, una realitat que sols existeix per a aquell qui té fe en relació a Déu.

El pecat no té lloc des de la psicoanàlisi: la culpabilitat surt de comportaments de voler eliminar l’altre. En cada Caïn sempre hi ha una Abel. Però el dolor psíquic no és fàcil d’explicar: en cada sàdic sempre hi ha un masoquista i a l’inrevés. Com diu **S. Moscovici** (*La psicoanàlisi, la seva imatge i el seu públic*, 1961), la psicoanàlisi mostra culpabilitats psíquiques, no pecadors ans penitents per alguna cosa que no saben. I és que sovint l’autoengany fa retornar els malats al punt de partida. Hi ha psicopaties —com les dels infants-soldats— que són “perversions autèntiques”, un viure sense proïsme. En l’àmbit dels excessos, el problema del mal no ha estat resolt per ningú, ni tan sols per cap religió. Només sabem que hi ha autors del mal i sofrents. Més que en l’àmbit de l’experiència de pecat, som en l’àmbit d’allò clínic. **Josep Cobo**, autor amb el P. **Melloni** de *Déu sense Déu?*, deixa les coses clares quan diu que si el psicòpata és la figura del mal, el mal neix de la diferència de l’altre respecte a nosaltres. I tots tindriem alguna cosa de psicòpates.

El conferenciant s’entretingué aleshores a cantar les excel·lències d’Agustí d’Hipona per a la cultura europea malgrat viure en un món en crisi perquè deslligà el pecat de la fatalitat (superà tota cultura màgica) i, subratllant la concupiscència com a desig (bo o dolent) i la subjectivitat en les seves *Confessions*, féu l’home responsable i digne. Segons la teòloga catòlica **Bàrbara Andrade**, prengué dues idees cabdals de **Plotí** (Déu és esperit i el mal no té substància ni matèria), però, malgrat tot, interpretant Rm 5,12 amb l’error de la traducció llatina del grec (en Adam tots hauríem pecat i aquest pecat —dit original— es transmetria a tots

només a causa del desig sexual previ a tota concepció humana), tots estaríem condemnats (*massa damanta*). Amb això, devaluà el cos humà, banalitzà el mal i va fer una moralització del pecat al posar-ho en paral·lel i a la mateixa alçada, però oposada, de la gràcia, per subratllar-ne la sobreabundància.

Per al pastor protestant, aquest ordre pecat-gràcia, és del tot contrària a l'Escriptura, en els textos de la qual sempre trobem la gràcia per davant del pecat. Aleshores exposà la concepció luterana. **Luter** parla del pecat, i molt, però des de la teologia de la creu. El pecat és l'experiència del perdó de la creu de Déu. Basat en Andrade de nou, assegurà que Trento i Luter van fer un diàleg de sords. Per a Luter el cristià és el mateix temps just (sense condemna) i pecador: *simul justus et peccator*. Res d'estrany que per a **Barth** i altres protestants, el cristianisme no tan sols no sigui cap religió, sinó una teologia, una trobada teològica entre l'home i Déu, fet perdó des de la creu. El pecat, doncs, no es pot explicar per la fe, ni se'n sap l'origen, ni es pot conèixer sense sentir-lo com una trobada de perdó amb Déu. Per al pastor Hernández, la força del pecat consisteix, justament, a no voler aparèixer com a pecat malgrat violències i corrupcions. Fins a la Teologia de l'alliberament no es parla de pecat estructural, el veritable sentit del pecat original, que a Europa costa d'entendre perquè les esglésies anem esdevenint irrelevantes.

La xerrada acabà, contra l'actual irrellevància del pecat, amb una explicació del veritable sentit que pren des de la teologia de la creu i en el seu sentit comunitari. La xerrada provocà un animat i desinhibit debat en acabar.